

**Predmet: ÚVOD DO POLITICKEJ A REGIONÁLNEJ GEOGRAFIE (externá forma)
letný semester 2017/18**

Vyučujúci: doc. RNDr. Daniel Gurňák, PhD. (miestnosť B1-548),

<http://www.regionálnageografia.sk/index.php?p=1388028567&pid=1842515611>

RNDr. Tibor Blažík, PhD. (miestnosť B1-547),

<http://www.regionálnageografia.sk/index.php?p=1388028567&pid=4088798008>

Rozsah predmetu: 4 x 4 hodiny

Anotácia (cieľ) predmetu

Predmet sa zameriava na základný prehľad politickej geografie so zameraním vznik a smery politickej geografie, jej obsah a predmet. Ďalej podáva stručný prehľad politickogeografického vývoja sveta so zameraním na súčasné obdobie. Stručne sa tiež venuje geopolitike, najmä jej vývoju a teoretickým základom a potom geopolitickým zmenám vo svete, ako aj geopolitickému postaveniu SR. Poskytuje tiež elementárny prehľad vývoja regionálnej geografie, jej základných teoreticko – metodologických problémov, prístupov k regionálnogeografickým syntézam v súčasnej geografii a regionalizácia sveta.

Sylaby (stručná osnova) predmetu:

24. 2., 3. 3. 2018 (Blažík)

- Postavenie politickej geografie v systéme geografických vied
- Vývoj politickej geografie, etapy vývoja politickej geografie, základné smery a koncepcie politickej geografie, vývoj politickej geografie v Československu a na Slovensku, teoreticko-metodologické východiská politickej geografie
- Stručný náčrt teoreticko-metodologických východísk geopolitiky, hlavné smery a školy geopolitického myslenia, súčasná geopolitika a jej najnovší vývoj

- Nadštátne integračné zoskupenia a medzinárodné organizácie, univerzálne nadštátne integračné zoskupenia a medzinárodné organizácie, Organizácia spojených národov, Európska únia, vojensko-politické nadštátne integračné zoskupenia a medzinárodné organizácie, politické nadštátne integračné zoskupenia a medzinárodné organizácie, ekonomické nadštátne integračné zoskupenia a medzinárodné organizácie
- Vývoj regionálnej geografie vo svete a na Slovensku,
- Objekt a predmet štúdia regionálnej geografie
- Klasifikácia regiónov v regionálnej geografii
- Charakteristika vybraných metód výskumu v regionálnej geografii

10. 3. 2018 (Gurňák)

- podmienky absolvovania predmetu - vysvetlenie zadaní, záverečného testu
- počas blokov **v tomto dni** si účastníci **otestujú svoje vedomosti z orientácie na politickej mape Európy, sveta a tiež administratívne členenie SR (okresy)**
– v tento deň pôjde o skúšobné písanie testu v zmysle overenia si vlastných vedomostí, zmyslom tejto v podstate vstupnej previerky je reálny **monitoring aktuálnych základných vedomostí poslucháčov**, ktoré sú jednou zo súčastí záverečných testov, odporúčame si preto **zopakovať k tomuto termínu určovanie štátov na "slepej" mape Európy a sveta, ako aj obdobne určovanie okresov na "slepej" mape SR (vrátane ich zadelenia do krajov)** - viac o cvičných minitestoch nižšie
- Obsah prednášky:
- Vybrané atribúty štátu z hľadiska politickej geografie, územie štátu, forma štátu, vnútorná organizácia štátu, štátna moc a suverenita štátu, obyvateľstvo štátu
- Politické hranice, vytyčovanie hraníc, typológia hraníc, funkcia hraníc, hierarchická úroveň politických hraníc, premenlivosť hraníc, špecifické hraničné situácie
- regióny v politickej geografii, historické regióny ako dôsledok vývoja politickej mapy územia,
- historické regióny Slovenska a ich postavenie vo vnímaní geografického priestoru Slovenska
- historické regióny Európy a ich postavenie vo vnímaní geografického priestoru Európy
- Vývoj politickej mapy Európy, kvalitatívny vývoj foriem štátu z chronologického hľadiska, základný systém vývoja priestorového systému štátov v Európe, základný systém geopolitických vzťahov v Európe v širšom časopriestorovom kontexte, predpoklady postavenia Slovenska v tomto systéme

17. 3. 2018 (Gurňák)

- počas blokov **v tomto dni** bude „ostré testovanie“ teda výsledok minitestov už bude pripočítaný k hodnoteniu zadaní a ovplyvní (síce mierne, ale možno nie zanedbateľne) i celkové hodnotenie predmetu
- Obsah prednášky:
- Slovensko na politickej mape strednej Európy, začlenenie územia Slovenska do historických štátnych útvarov, vývoj územného členenia Slovenska, zmeny štátoprávneho postavenia Slovenska
- Vývoj politickej mapy sveta, základné vývojové tendencie politicko-teritoriálneho rozdelenia sveta v časopriestorovom kontexte, vznik a vývoj koloniálneho systému ako základu formovania súčasného rozdelenia sveta, základné princípy formovania súčasných štátnych hraníc vo svete

Zdroje a odporúčaná literatúra:

- prednášky
- Gurňák, D. – Blažík T. – Lauko, V. (2007): Úvod do politickej geografie, geopolitiky a regionálnej geografie, Univerzita Komenského, Bratislava, p. 140, ISBN 978-80-969338-8-4
- Gurňák (2004): Štáty v premenách storočí, Mapa Slovakia, Bratislava, – dejepisný atlas; alebo Gurňák, D. (2017): Dejepisný atlas štáty v premenách

storočí – od úsvitu dejín po súčasnosť. Bratislava: Mapa Slovakia, 60 s., ISBN 978-80-8067-307-9

- Ľubovoľné geografické atlasy a lexikóny súčasného sveta

Spôsob hodnotenia predmetu:

- Prvou podmienkou absolvovania predmetu bude **vypracovanie dvoch zadaní z vývoja politickej mapy Európy a sveta** - každý poslucháč dostane pridelené konkrétne zadania ktoré vypracuje do dodanej podkladovej mapy, ktorú si stiahne zo stránky, vytlačí na formát A4 a vyplní. Zadania treba odovzdať do kancelárie B1-548 (v prípade neprítomnosti vyučujúceho je možné aj podsunúť popod dvere) do konca marca 2018. Zadania sú hodnotené po 10 b, rozhodujúci je % podiel z maxima bodov za obe zadania. V prípade neodovzdania zadaní alebo ich 0b hodnotenia nie je možné absolvovať záverečný písomný test!!!
 - **Hodnotenie zadaní je možné vylepšiť úspešným zvládnutím 3 minitestov počas prednáškových blokov 17. 3. 2018** (pri maximálnej úspešnosti až o 33%)
 - zmyslom minitestov je predbežné preverenie niektorých elementárnych vedomostí, ktoré by poslucháči mali mať z nižších stupňov štúdia a prípadné "včasné" upozornenie na eventuálne medzery v týchto vedomostiach - všetky požadované vedomosti z minitestov sú aj súčasťou záverečných testov!!!
 - **Obsah minitestov:**
 - 1. minitest: na prezentácii sa postupne objaví na obrysovej mape Európy a okolia (v rámci výrezu mapy - teda aj štáty na pobreží Stredozemného mora, v Zakaukazsku) vyznačených 10 štátov, vždy po 12 s - úlohou je ich postupne pomenovať; nasledovať bude analogicky 10 štátov na mape sveta
 - 2. minitest: - bude obsahovať nácvik tzv. "povinných" otázok zo záverečného testu - 1. otázka bude zameraná opäť na politickú mapu Európy, ale už spamäti - bude nutné vymenovať susedné štáty zadaného štátu, prípadne prímorské štáty ale len v rámci geografických hraníc Európy!, treba sa zamerať aj na to, či daný štát je alebo nie je členský štátom EÚ - pozri aktuálna mapa v prílohách; 2. otázka bude spočívať v označení 10 vymenovaných štátov na "slepej" politickej mape sveta.
 - 3. minitest: - orientácia na administratívnej mape Slovenskej republiky - jednak bude nutné vedieť označiť na "slepej" mape okresného členenia SR 10 vymenovaných okresov, ktoré bude treba zároveň zaradiť do krajov; následne bude nutné naopak pomenovať 10 na "slepej" mape okresného členenia SR označených okresov
- Úspešné absolvovanie písomného testu** (minimálne 50% úspešnosť!!! - za každých okolností, reálne však aj vyššia podľa bodového zisku za zadania (vrátane bonusu za minitesty), tak, aby celkový zisk za predmet bol 65% hodnotenia. Prítom záverečný test tvorí 70% hodnotenia predmetu, zadania 30 % hodnotenia. Ak za zadania získa poslucháč 100% hodnotenia, za záverečný test mu bude stačiť 50%, pretože celkové hodnotenie sa ráta podľa vzorca:
- $$\% \text{ zo zadaní} * 0,3 + \% \text{ z testu} * 0,7$$
- čo znamená pri danom príklade: $100 * 0,3 + 50 * 0,7 = 30 + 35 = 65 \%$ celkovo
Ak bude napr. zisk za zadania iba 50 %, tak za test potom treba získať minimálne 71,5%, aby bola v sumáre dosiahnutá požadovaná hranica 65% za celý predmet!!!

- **Zloženie záverečného testu:**
- obsahom záverečného testu bude celé učivo predmetu - teda aj prednášky oboch vyučujúcich + skriptá
- Test na 45 min. bude rozdelený na 4 časti (strany):
 - o úvodnú povinnú (základná orientácia na politickej mape Európy a sveta) – táto časť pozostáva z 2 otázok - každú z oboch povinných otázok treba zodpovedať správne aspoň na 60% - inak sa nepostupuje ďalej pri opravovaní testu
 - o faktografickú testovú – s vyberaním správnych odpovedí (pričom zo 4 možností môžu byť 0-4 odpovede správne – plné hodnotenie sa získava len pri nájdení práve všetkých správnych odpovedí);
 - o otvorené otázky - definície, resp. objasnenie vybraných pojmov z politickej a regionálnej geografie
 - o praktické otázky - orientácia na administratívnej mape SR (okresy a ich zaradenie do krajov); identifikácia jednotlivých prvkov z politickej geografie (hraničné situácie, tvar a veľkosť územia a iné politickogeografické charakteristiky) na príkladovej mape niektorého zo štátov sveta

Skúšanie (písanie záverečného testu) bude prebiehať počas letného skúškového obdobia, termíny budú vložené v systéme AIS, prihlasovať sa treba výlučne cez tento systém, na skúške sa treba preukázať študentským preukazom! Výsledky budú v najkratšom možnom čase vložené do systému AIS, nahliadnutie do testov, zápis známok a prípadné konzultácie budú možné v stanovených konzultačných hodinách, ktoré budú zverejnené na začiatku skúšobného obdobia, prípadne po dohode s vyučujúcim. V prípade otázok kontaktujte vyučujúceho daniel.gurnak@uniba.sk

Mapa Európy k príprave na 1. otázku minitestu, resp. k 1. povinnej otázke v záverečnom teste:

